

و شیعه علویان بر سر جمع شدند و عبا سیان این امر را در اخبار و کتب و غیره از کتب معتبره  
 مبارک سلطان را متعین فرمودند و در قصه آن بجان کوشیدند و بکن که هر از سلطان طلب  
 دارند آن بزرگوار معلوم نیست که کار چگونه دست در دست در هر گره که دست در دست شریفه عالی انبیا  
 اگر سلطان را اجابت ایشان کند بر آنها انکار کرده باشد و در هر چه است مدتها باشد و  
 اگر اجابت ایشان نکند بعضی از مطالب که بخواهند ایشان میسر بود و در بعضی از مطالب  
 دراز کنند که عاشر بر دو شایسته است و در سر این پیاده در نشستن بیرون و تا در آن حسن صیاح تحمل  
 که میان جانشین بزرگوار است و مقادیر آنجا در نتوان دانست که با آخر یا پیدا یا صاحب این  
 سر سنگ که فرموده اند که اگر بر جی از بروج آسمان باشد بر زمین آوریم در معنی مقیمان این  
 سر سنگ را از سخن محقق روزگار و شوق هست که بعد از آنی در از دست ایشان بدر نخواهد  
 شد کار آن تعلق با اجابت آنکه دارد و حال آنکه درین گوشه نشسته ام و آنچه برین فرض است  
 گردانیده اند بچاست آوریم از خدا و پیغمبر در خواست تا سلطان از ارکان دولت بر آید  
 این و خدای ایشان را درین حق روزی گرداند و فساد و فسق عبا سیان از میان خلق بردارد  
 و اگر سلطان را سعادت دین و دنیا همراه بود بچنانکه سلطان اسلام محمدی رحمت الله  
 را این کار آمده بود و بدین شرح ایشان بر خاسته اند **ترتیب خلافت الدین خداوند زاده را بیاورد**  
 و خلافت بنشیند سلطان نیز این کار بر خیزد و این کار بزرگ بدست او نفایت شود و بشر  
 ایشان از میان بندگان خدای تبارک و تعالی کم گویند تا بر روزگار باشد که پادشاه عادل  
 بار و خیر کار آید و این کار بکنند و مسلمانان را از جور بر باند و اسلام علی بن ابی طالب  
 با جمله آنچه بر جوی از کتب سیر و تواریخ معلوم میشود دانست که نظام الملک که وزیر شهر سمرقند  
 بود عدالت کلی با حسن صیاح داشته فضلا و علمای آن عصر و سایر ارکان دولت ملک شاه  
 بر این خاطر وزیر محاسن و کمالات حسن صیاح در نظر خلاق سقاچ و زائل ام نموده اول آنکفی  
 در شرح و تفسیر نزار تیک دست آویز جاه و چشمت حسن صیاح بود و در تالیفات  
 در کافور و در کتب ایشان در مجاری دولت و در کتب ایشان در کتب ایشان

بیوند که در آنجا بر آسمانی طریقی گشته باشد فاما آنکه فرموده اند که اگر ترکیب این نوع بکن و فیما و الا نشاء  
 فرمایم لغو باشد که از من که حسرتی کار می صادر شود که خلاف رای بندگان سلطان باشد فاما  
 چون قومی هستند و در طلب من بنده بخت کوشش میکنند بخیله این گوشه بدست آوردم  
 و پناه خود ساخته اند این حال خود را برای درگاه سلطان کنم و بعد از آنکه کار خصمان فریغ  
 حاصل آید روی بدرگاه سلطان آورم و در سلک باقی بندگان مخطوط کردم آنچه از دست  
 من برآید در هر دو کار دنیا و دین افتاد که آخرت سلطان را بگویم و الا که از من بخلاف  
 این صادر شود و متابعیت این سلطان نکند مرا در دنیا سزانش بود و از دور نزدیک  
 خلائق را بر من ظفر رسد و گویند خدای و الی خود کرد و از سعادت اطیعوا الله و طیعوا

الرسول و اولی الامر منکم بی خبری بمانند خصمان مرا بدرگاه سلطان آبرو و حرمت اثر آید و در  
 حق من چیزی بافته اند که من از آن بیخبر باشم و هر نیکی که از من در دین و دعوت صادر کرد  
 به بدی در دنیا حروم شهرت دست و نام نیک مرا بد کنند و اگر من با وجود خصمی نظام ملک  
 و آنکه در حق من بسیار جور کرده و میکنند بخد متکاری سلطان پیش آیم دل در کار نظام  
 الملک تا بیخ دارم چون متابعت عباسیان سلطان بیاید کرد از فرمان ایشان گریز  
 بیشتر نمیشود و من از تحت ایشان بسطاطان معلوم هست و آنکه در طلب من چه هست  
 میکردند تا در آن وقت که من بمصر رفتم مرا بدست آوردند بعد از آن در راه بر من دست نیاند  
 و در عقب من فراوان مال بمصر فرستادند و امیر اجدیوش اخذ دستها کردند تا اراده قصد  
 کرد و اگر نه عیاذ الله المستنصر بالله بودی که خلیفه بحق است در آن و طه فروری و  
 آخر آن رسید که امیر اجدیوش با فرنگیان بر راه دیده نامزد فرنگ کرد که آنجا کفار  
 فرنگ را دعوت کن بفضل خدا تعالی از آن و طه خلاص یافت بعد از رحمت و مشقت  
 بسیار که در چندین سال بر من رسید بعراق افتادم و ایشان در طلب من همچنان بی  
 مینمودند امروز که من بدین مقام رسیدم و دعوت خلفای علوی ظاهر کردم و چند دستگا  
 و طهستان و قهستان و جبال سعادت آوردم مردم بسیار از رفیقان و دوستان







در استیضای آنکه اکتفا به بیرون آمدن از بند و در حلقه و در هر روز به پیشانی نگاه  
 است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 آشکبار است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 کمالاً نوبت کرده و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 کشته و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 در آنکه در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 ملکیت بخیر بود و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 نماند که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 و تکیه بر حسن و قیاس و تقسیم و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 نظام است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 قضا و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 با او واضح نگاشته و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 الملك است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 نماند که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 تا این که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 و در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه است که در هر روز به پیشانی نگاه  
 بر لواء استفاده و تعلم مشغول گشته و او را با من نظر عنایت و عاطفتی و مرا بخداست و استیضای

متعجب که مشتعل باشد بجمع و خروج ممالک ترتیب توان داد و خواهی گفت در دو سال با بیست سال آنقدر  
 که بر پیشرو حسن صباح از سلطان متعهد شد که پیش روز تمام کند سلطان بنابر التماس آن  
 نویسندگان را بکار است حسن اشارت فرمود آن مهم خطیر را باه حواله کرد و حسن بوعده و وفای خود  
 در چهل روز فتری متعجب با کینه مرتب ساخت و خواهر این خبر شنیده مضطرب شده در دو  
 غلام خود را که با غلام حسن دوستی میوزید گفت اگر تو حیل کنی و او را بوقی و فتر شانی از هر فتر و فتنه  
 کرد من هزار و سیصد درهم و آنرا دت کنم غلام خواهر با غلام حسن در راه شد و در راه غلام حسن  
 و فتر را فتنه گردانید و طائفه گشته اند که پیش از فتر خواهر نظام الملک در بیرون پارگان  
 سلطان با چهره حسن که در فتر مذکور داشت گفت این احوال این بنام با بنام که چو فتر و فتری  
 مرتب گشته و چهره را احیا مانع آمده و فتر را بدست خواهر داد و خواهر آن فتر و قوت یافت  
 آن اوراق را نزد من زد چنانکه بر آنگند و شد و گفت کلب فتر و فتنه درین فتر نوشته شد و  
 آن اوراق من غیر ترتیب جمع کرده اند به خواهر خویش این فتنه را بنده آن داشت و بعد حسن  
 و بوقت بعضی حسن در فتر را بر یافته اوراق را بر هم نهاد و سلطان از جمع و خروج سخنان پرسید  
 حسن در جواب بان چون میگفت سلطان متعجب شد و خواهر نظام الملک گفت دانایان در  
 تمام فتری که در دو سال همدست طلبند و جالبی و عوی گند که آنرا در چهل روز تمام کند که چو  
 آن جز آن بدون نباشد بعضی گویند که چون حسن در بیرون سلطان و فتر را بر یافت بیست و  
 ترتیب آن مشغول شد سلطان فحشیل ملتزم و در هر چه از حسن میسر شد در جواب آن تالیف میکند  
 تا سلطان را اول گشته گفت موجب این به قتل چیست حسن جواب داد که فتر بر شده است  
 خواهر نظام الملک فرصت یافته گفت که بنده پیشتر خبر و شنیدم که در طبیعت آن  
 تمام است سخن او اعتباری نباشد سلطان را بخبر خواست که حسن را که شمالی است و در  
 چون مرتبی دولت او بود این معنی را در تو فتنه داشت با همه چون کار حسن و جالبی  
 ملک شاه از پیش ترخت آرزو خاطر برین آرزو باری رفت و او را آنجا که مستوجب صفهان  
 و در آن ولایت در خانه غیر او افضل بنا بر آنکه تابعان خواهر نظام الملک او را می طلبیدند

سلطان با صاحب دار و اندک مستحق بدست سلطان باقی گذاشتند و صاحب مجلس گفتند  
 بیان کن گفتند پس از این ده ششصد حصه است هر یک پانصد من و عدد ششصد در ده سی باشد  
 و هر سال آن یک تن در صد و دوازده و شش آن یک پیرزده میشود پس هر حصه داد و قسم کافی باشد  
 باقی فاضل اکنون صاحب نژده قسم را که صاحب شش شتر است هشت قسم فاضل باشد  
 و صد حصه دوازده قسم را که مالک چهار شتر است دو قسم و این میرود فاضل آنست که در حقیقت  
 بدست است و چون هزار دینار برین منقسم کرد و هشتصد شصت قسم رسد و ویست بدو  
 قسم آنست که برین به تقسیم الفار بعناد من و دیگر دیگران بیان کرد سلطان گفت چنان گوی  
 که هر شتر است و ششصد و هزار و پانصد من یا هر شتری را صد و پنجاه من شتر یک کس یا  
 ششصد من باشد و پانصد من خاصه خود دارد و صد من رقام سلطانی بود و شش آن دیگر  
 نهصد من و او پانصد من با خود زیاده ندارد چهار صد من رقام سلطانی باشد از هزار دینار صد  
 من را دو ویست دینار رسد هشتصد دینار بدان باید داد و ویست با این اگر از روی حساب و  
 دست ویست و ستوری غیر از این نیست و الا که الفقام است ملاحظه باری نماید که چون محتاجی  
 نشود که سلطان از جهت مراقبت جانب من بمطابق بیرون برد اما دانستیم که باطننا ما غیر تمام  
 کرد و از دیگر در حسابت بسیار است و اعظم فاسد التزام و قاتر جمع و خرج ممالک بود  
 چشمه آن بدست که من حاکم خواستم و فی الواقع در آن باید بیضا نمود و کاری چنان خطیر در اندک  
 زمانی که نایب کردیم چون امر او مقتضی بود و فرموده و کثرت حسد و نقض عهد و بیثاق بود و چون  
 عنایت الهی و نصرت انبوی تائید نیافت و بوقت عرض آن دفتر خجالتی با دلایح شد که بر  
 درگاه دیگرش مجال قیامت نماند و اگر آن مخدول عیاذ الله در آن مجلس چنان انکسار غیبت  
 نمیکند که غیر آنچه وی در اختیار کرده هیچ چیز دیگر نبود تا اینجا از روی رساله و صایا که نظام  
 ملک بخت اولاد خود را ایست نموده مرقوم شد صاحب روضه الصفا میگوید بعضی پادشاهان  
 گفته اند که در آن زمان که حسن صباح ملازم رگاب سلطان ملکشاه بود سلطان از امر حرم  
 نظام ملک انکساری بر جانشین رضی نشسته از وی استفسار نمود که چند گاه دفتر است





الیه با طائفه از دلیران بروجب فرمان و بجای پلوت نموده  
 شد و در آن وقت از رفیقان زبانه از بغداد کس در خدمت حسن  
 بستند روزگار گذرانید در جنگ و جدال حرامی و جبرنا  
 ابوعلی که در تواتی قزوین مقام داشت و از قبل حسن دعوت کرد پس شیراز  
 بودند با بر التماس می سی صدر و ملکل را بعد فرستاد و فرستادگان از همان فرصت نمودند  
 خود را بقلعه افکندند و معاونت قومی از ولایت و دیگر بیرون قلعه با ایشان بودند  
 سر لشکر سلیمان تا شش بخون برزد و آن طائفه را منزه گردانید غنیمت بسیار بود  
 افتاد و چون گریختگان باره می سلطان رسیدند در فکر افتاد و فرمان داد تا قتل سار  
 تمام روی بدفع ملاحظه قستان نهاده حسین قایمی با رفیقان در قلعه از مسخرات مبرین آباد  
 متحصن گشت و قتل سارق و قتل اهل حصار مراجم جهاد بجای آوردند  
 می کرد که ناگاه خبر وفات سلطان ملک شاه بگوش او رسیده با لشکر و از همه  
 متفرق گشتند و ملاحظه قستان بعد از ارتحال سلطان مانند بیخ غیب و الموت دست  
 تطاول به طرف دراز کردند و تعدی آغاز نهادند چون تمام امداد را بفرستادند  
 با از فدائیان بقتل آورد سلطان ملک شاه بعد از کشیده شدن در کچه و در و غایت  
 اسماعیلیه دست تعرض از آستین بر سر بران آورده و مراد و من و کینه بر خصمیت  
 با آن جماعت اظهار عداوت میکردند کشتن گرفتند صحاب اطراف بسبب بغض من  
 صباح در در طرین و عتیا افتادند به سلاطین زمان بقلع و قریه دوستان دوران  
 فدائیان بر رخ کاره و خجرت ثمنان نشم از پای در آوردند چون میان سپه سلطان  
 بر کبارق و سلطان محمد در طلب ملک سادعت افتاده در ولایت  
 گشت باین مظفر که از قبل امیر داود جسته به نیابت او که در دولت بر کبارق  
 حکومت داسغان اشتغال می نمود مشرب خویش بر آن داشت که سلطان  
 نماید که زمام ضبط قلعه کرده را در کت کفایت می نمود و امیر داود این



مفارقت جانزندی و پستی است این از غایت حقانیت چنین تمهائی بنی تخلص مینویسند که درین مضمون  
 خورشید شکی بر پد کشاد بیدید که در چین داند و زیاده بخیرش تعجب کرد و گفت زهی حاجتجان فرمان برون  
 فرمانبرداری تویت بمعنی از تو اب بسططان گشته که اول امیر و اول امیر و اول امیر طلبت بدو شست  
 ازین قضیه آگاه شده معروض داشت که کن و سگان قلعه بندگان خاص سلطانیم بانعام اگر  
 خوگر شده و در جو بار عاطفت و عنایت او نشود تا یافته سلطان بانگ بر تو اب زده و سر  
 بشرفیات خاص سرافراز ساخت و درین مقضی مرام مراجعت نمود در سنه شان و شصتین  
 در اجماعه و خات یافت مدت زندگانی وی صد و یک سال و پنج ماه و چون بر کبارق جهان  
 را در ع کرد نوبت همان نیالی بسططان محمد بن ملک شاه رسید فرمان داد تا احمد بن نظام  
 ملک بالشکر یابی جزای بطرت ولایت رود بار رفته بخارج قلاع اسما عیلیه کردند و چون  
 اول الامر محاصره قلعه الموت اشتغال نموده کشت و ذاعت باطنیه در معرض تلف افتاد  
 اهل قلعه عسرت بجان رسیدند و اهل و خیال خود را بدگر قلاع فرستادند و در اول سنه احدی  
 خستاه سلطان محمد تاناک نوشکین شیرگیر فرمان فرمود که با شایخ شاکر کشید و در تخریب  
 سایر قلاع اسما عیلیان سبب مقدمی و استقام نماید و تاناک نوشکین و دیار آمده در  
 تضییق و محاصره اهل الموت و لاسر مسالغه تمام نمود امر فرمود تا مخازن غصب کردند و قریب  
 یکسال میان هر دو فریق جنگ جدال و قتال است و در ذیحجه سنه مذکور نزدیک میان  
 شد که صورت فتح قلاع در آنکه مراد روی نماید درین اثنا خبر رسید که سلطان محمد زشت بعالم اخوت  
 آشپز و بیعت لشکر بان همچون کلین نجی براسه فتح کل خود فرود رفتن و معیالیه از  
 قلاع بیرون آمد دست بکارش و تاریخ بر آوردند و هر چه دست ایشان افتاد از خوردنی  
 اسلحه آلات حرب بحصار بالا کشیدند چون سلطان سخر برسد دولت تملک یافت همت  
 بر تمهیل اسمعیلیه گذاشته متواتر لشکر با بختان فرستادند تا اهل سندان معاعطه  
 بدعت و ضلالت منازعت و خاصیت قائم بود درین اثنا حسن صباح مکری بر آنخته با آن  
 بارگاه سلطان انرفیت تا در شب که سلطان بخوابیده بود کاری بران بر بالای سر فرورد

سرانجام پادشاه متمسک و رامبندول داشته و بعد از آنکه ششده که تو اول قلعه هر دو خادمو که مشغول  
 در بی بی با اسباب قلعه مذکور در تحت تصرف امیر او داد رئیس مظهر بر سبیل نیاید و همیشه بگردد که  
 وقت سوال فرادان در عمارت حصار و استحکام آن صرف نمود و تمامت شراعی امیر او داد و تقوی  
 اجناس آنجا نقل کرد و چون با سوال بی پایان و ذخائر فرادان مستطیر گشت با اعلان کله  
 سلطان دعوت و قبول دعوت حسن صباح مبارزت نمود و مدت های مدید در آن قلعه بر ماست  
 حکومت بر مشغول بود در ایام استیانی خویش فرمود تا در آن کوه چاهی کند که در کوه  
 حفر داشت چون آب رسید ترکش داد و بعد از وفات او در کوه عظیم واقع شد چشمه آب  
 خوش بود در آن چاه نظام گشت و با جمله چون دعوت حسن نظامت رئیس مظهر که میدی  
 منبع بود تمسکیت پذیرفته هم او روی بترفع نهاد و کجا بزرگ امیر را با اولاد او در رفیقان  
 لاسر که ساکنان آنجا مطاوعت او نمی کردند فرستاد و ایشان در شب بستم و بعد از آن  
 غمخ و تسکین و اربعه آیه در دیده بحصار بالا رفتند و این موضع را بقتل آوردند بزرگ  
 مدت بیست سال در آن قلعه بسر برد تا حسن او را اطلبید بیرون نیاورد گویند که آن زمان  
 سلطان سخر از خراسان عراق می رفت رئیس مظهر خدمت مبارزت نمود و مشغول در آن  
 دولت بانه و عوارف خسروان گشت و بنا بر آنکه سلطان سخر مستحق قلعه مشغول نشد  
 بکلی دولت نیز در آن باب هیچ گفتند چون سلطان از عراق مراجعت نموده پادشاه  
 سید رئیس مظهر با اشارت حسن صیقل ضیافت مرتب ساخته سلطان داعیان حضرت  
 را تهنیت و هدایا گرفت داد و بپای ضعف شجاعت رئیس او در محض پیش سلطان بود سلطان  
 ندیم او را عزیز داشته مرتبه اش از مراتب سایر ارباب بنا صاحب برفع تر کرد و اندر در وقت  
 مع وزیر بارکس بر سبیل سز نش و تعزیه گفت که تقصیری نگردی که در آخر طبع ملاصده شد  
 زمین امیر او در ابا ایشان دادی رئیس بر فور گفت که چنین مگوی که من حق بجانب ایشان  
 هم و غرض من از مطاوعت آنجا دعوت نه مال بود و در حرم و چاه و چشمه بین که اندرون  
 سلطان حاجگون القابله شد و اندو اگر مقصود من تمام و ترغیب بودی بزرگ امیر سلطان

ششم شهر مذکور حسن صباح بمرکز اصفهان منزلتیکه برای او مقروض معین بود شتافت بعد از وفات حسن  
 صباح کیا بزرگ امید بجای او نشست مدت بست چهار سال با جماعت فقیهان بهانسیون مسکوک  
 داشت که حسن متقلد آن بود در ایام دولت خویش قلاع متدیر صید بیخست نشکر با طراف و  
 جوانب لایاتی که قریب با او بود فرستاد همه ادر حیطه تصرف و ضبط و تسخیر خود را آورد در چهار روزه سیصد  
 عشرين و خمس مائت سی هزار کس از لشکر عراق نزدیک قلعه لاسر آمدند چون از قصد توجه فرودینیا نگاه  
 بی جنگ خون رخسار روی بگیرند نهادند درین اثنا سلطان محمود سلجوقی بیمار شده وفات یافت فقامت  
 بار دیگر نواحی قزوین تا تخت کردند و بیست پنجاه هزار سپه چهار هزار گوسفند و بیست استبر با  
 بدست آوردند و صد ترکمان و بیست نفر قزوینی را بقتل آوردند در ایام حکومت کیا بزرگ امید  
 فدائیان جمعی از اعیان اشراف اگشتند یکی از قبیلان قاضی شرق و غرب ابو سعید هر بیست  
 دیگر بیستعلی که در مصر بنجم هفت نفر از فقیهان کشته شده و دیگر سید دولت شاه کسین صفهان  
 صفهان و قسنقور حاکم مراغه و مستر شد خلیفه و یکس قریب از حسن بن ابی القاسم مفتی قزوین همچنین  
 جمعی دیگر از اعیان بن دولت بدست فدائیان بقتل رسیدند کیا بزرگ امید پیش از رحلت خود  
 بسده روز پیش خویش محمد را ولیعهد کرده خود بعد از وفات و محمد بن کیا بزرگ امید در حکومت استقلال  
 یافته در هدایت دولت اقبال از اشراف اگشتند بیست و عباسی که بعزم انتقام خون بدست طلاع  
 اسماعیلیه نهضت نمود بود در اثنای راه بدست فدائیان مقتول گشت چون این خبر بالموت رسید تا  
 شبانروز نقاره بشارت کوفتند از آنوقت باز خوف برمان قاطع نزارید بر خواطر عباسیه استیلا یافته  
 روی از مردم نهان کردند و در زمان سلطنت دعوت محمد بن کیا بزرگ امید اسماعیلیه که ایشان از فقیهان  
 باطراف جوانب تخت کردند و میان ایشان مخالفان مجاریات لاتعد و لا تحصى دست داد در اکثر  
 معارک بر اعدا غالب شدند و کیا محمد نسبت به پدر خویش حسن صباح در اقامت رسوم اسلام و احیای  
 سنن محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بجهت ظاهر سعه و باطن تمام مینمود و سوادینتقال آنکه  
 او ان تسلط کیا محمد سلطان سنجق قزوینی بولایت سیستان و زولان بالموت دستاورد تا که بیست  
 سال سلطنت او در آنجا بود و چون او را از دنیا بردند در آنجا کشته شد که خدا بر او عزت و کرامت

چون سلطان بیدار شد بر آن حال اطلاع یافتند نشانه شد و بنا بر آنکه معلوم نشد که این دست بزرگ  
 افتد این چنین گوشتید و بعد از چند روز حسن سلطان پیغام داد که اگر نسبت به سلطان را ده خیمه  
 بر آئینه آن کار که در آتش در زمین درست نشانند در سینه نرم استوار کردند سلطان  
 استماع این خبر متشکر گشته بمصالحه رضا داد و فرمود که صلح من با اجتماع مشروط بشهر طوس  
 علی آنکه قلعه مستحکم بنا کنند دیگر آنکه بعد از این مصالحه اسلحه و کلات حرب بخزند سوم آنکه دیگر مرد  
 را قبول ندیدند خویش دعوت نفرمایند و قضا تجویز نمیکند خلافت سلطان را بخت آن طائفه  
 مشهور داشتند آنگاه قاعده مصالحه میان سلطان حسن بود که شده سلطان از مال قومس و  
 هر ساله بسبیل او را با ایشان گذشت و مناشیر فرستاد تا ساکنان گرد که او آید و روزی در  
 بلخ چیزی بگیرند باین سبب کار بلا صده فوت گرفت در خلال این احوال حسین قائمی داعی قوستان  
 بودست حسین با وندی کشته شد بعضی قتل او را اسناد با ستاد حسین حسین صتیاح کردند و بواسطه  
 این تهمت حسن فرمود تا حسین را بکشتن و یک پس دیگرش البتیر بخرمتهم شدند حسن در این  
 بقتل آورد و غرضش آن بود که بر جوانان معلوم شود که مقصود از دعوت بصورت نبود که سپهر لشکر  
 از وی حکومت کنند آورده اند که حسن صتیاح در مدت سی و پنج و سال که در الموت قامت داشت پیش از  
 دو نوبت از خانه بیالای بام نرفت و هرگز از قلعه بیرون نیامد چه بپوشته تدا بپوش و تلفیق  
 که موافق مذسبیا و بود اشتغال بنمود و مسالعه او در رونق شریعت غرضت نظام هر در آن مرتبه بود  
 شخصی را که در الموت فی نواخته بود از قلعه بیرون کرد او هر چند شفا بپوشید بگفت دیگرش از قلعه آید آورد  
 امام دولت بسیار از ایشان اهل سلام که ساهلیه در مقام سازعت و محاممت بودند بفرمود کار در  
 کشته شدند فی الجماله بن صیاح در ماه ربیع الآخر سنه ثمان عشر و خمسمایه بمرض موت مبتلا گشته  
 چون دید که یک اجل نزدیک سید محمد علی که فرستاده کیا بزرگ استیاد طلب داشت احابجا  
 خویش نصب کرده هم دعوت و تشدیت نمود لیوان را بیدار ابو علی تقویض نمود هم وصیت  
 بجای آورد گفت باید که این شخص با اتفاق صاحب خویش حسن بصره تنظیم و تنسیق هم امرا  
 مشغول باشند تا امام بر سر حکومت خویش آید و در اتفقات بر احوال عیث افکنند و بیست

اعتقاد مسوس بودند که شمار در ابطال معتقد فرمودند و در شام وقت بر  
 نمودن سائل نوشتند الحاح تسبیح درین باب بجا نرسیده و کاتب  
 آمد و نوشت چنانچه بعد از فوت پدر بر معانی حکومت و سلطنت  
 غوا گوشتید هیچ که بر ابرار کتاب محرمات و محظورات ستاب نکرده  
 اعتقاد او در تنزاید بود تا کار بجای رسید که در سنه تسبیح و خمسه  
 ولایت رود بار بالموت آمدند بعد از آن فرمان داد که در صله منبری رود بقصد  
 رایت بزرگ که ملون چهار لون که عبارت از مسخ و سفید و زرد و سبز است بر تپه  
 منصوب ساختند و حکم کرد که تا در هفدهم رمضان سال مذکور خلافت بجست شافتنه  
 ان قبضه میدانی بود هیچ غرض واقع بیای الموت و بعد از اجتماع مردم حسن بن زینب بر آمد  
 و ایما سامعان را در غوایت و ضلالت افکند که ز امام در خفیه پیش او قاصد می آمد است  
 عبارت ایشان نوشته آورده است که منی است از تمسیر و تا که خواهد شد چنان جماعت  
 مشعر است با آنکه یوا ب حمت و رافت برت ابعان و مطاوعان خویش کشود است این  
 طبقه ایندگان گزیده خویش خوانده از کالیف شرعی ایشان را معاف و معذور داشته و چون  
 عباد خاص خود را از بار افعال و لا تفعل مطیع و آسوده گردانیده و ایشان را القیامت رسانیده  
 انگاه خطبه بلغت عربی خواندن آفا زنها و گفت اینکایات نیز از سخنان امام است و شخصی را  
 بر پایه منبر نصب کرد تا ترجمه آنرا بخواند مجلس گوید و مضمون خطبه چنین بود که حسن بن محمد  
 بزرگ امید خلیفه و داعی و حجت ماست باید که شیعه را در امور دینی و دوی مطیع و مطاوع ادب  
 و حکم و محکم و قول و را مبرم باشد اسند از فرموده او تجاوز نمایند و فرمان او فرمان انکار  
 و بداند که ولانایان ایشان حجت کرده است ایشان را بخدای عزوجل رسانند حسن بن زینب  
 این نوع خرافات و بیانیات گفته از منبر فرموده در رکعت نماز گذارده ما که یاد نکرده  
 رالف تانا فطرا کنند و نیز تا اصحاب مناسی و ارباب ملاهی و مستور حمار بنظر پیسرو  
 فرج و نبو مشهور شده و گفت امروز عید قیامت است در آنوقت باید که همه



فرزندی متولد گشت و عورتی علی ذکره السلام را در چادر کشیده بقله برد و در وقتیکه سحر میکرد  
 خانه که فرزند محمد را آنجا بود حاضر نبود عورت در آنجا رفت و علی ذکره السلام بجای آوردن محمد  
 در آنجا نهاد آن طفل را از قلعه بیرون آورد اکی آخر ما قال القصة چون فصلی و قبلی علی  
 ذکره السلام از حیرت جدا و تجاوز نمود برادران او که بقایای آل بویه بود و باطنش سحر جملیه  
 و القان آراسته در قلعه لاسرنی سنه احدی و ستین و خمس مائه آن ملعون را بر خنجر کاردی از پای  
 در آورد و چون علی ذکره السلام بد فرخ شتافت پسرنا فلعت او بجائی پدر محمد بن محمد بن محمد بن  
 چون گشته شد محمد بن حسن در حکومت قتل گشت حسن آنزان ابا تمامیت با او ذکره و آنست  
 خون پدر گشت این محمد در اظهار رکیش ضلالت از پدر عالی تر بود و دعوی ماست بجای شریعت  
 ادعای حکمت و علم فلسفه کردی بلکه در آن فن سائر فنون خود را مسترد و پنداشتی در باب اول  
 و منقول مخر و اصول زوی سخنان از روایت کرده ان چون سخنیات بسیار تا پنج سبعت  
 ندارد ایراد آنمانی تقریب مینماید آورده اند که امام فخر الدین بر آن که تعریف و توفیق منعم  
 است در ایام دولت محمد بن حسن در آذربایجان رفته و از آنجا مراجعت فرموده در منی جماعت قبا  
 انداخت و با فاده علم شنوا گشتند حاسدان بگفتند که امام دعوت ما آمده قبول کرد بلکه آن  
 دعا الی شان شده این سخن هم نخبه ای بسوی بغایت پریشانی خیمه و آرزو خاد گشته است  
 بر اوست ساحت خویش و بزنج دست مردم بری فتنه در این طعن و من اسما علیک شاد این سخن را  
 رسیده محمد بن حسن فدائی را بر آن فرستاده تا بانام ملاقات نموده بر وقت فرصت و زمان مجال  
 کلمه چند بعرض رساند فدائی بنابر سرور زبان ولایت رفته بیشتر دست و دستبوس امام فخر الدین  
 استسعاد یافته معروض امام گردانید که مردی فقیه مومنی و متعلم و تلمذ مشغول بنام  
 مدت هفت ماه در مقام استفاده آمده هیچ گونه مجال بناقت تار و زری ندارد امام را دید که خواه  
 بیرون آمدن رسید که در مجلس امام کیست چنانچه که کسی نسبت فدائی گفت تو کی میروی  
 داد که هست مولانا طعنا می آرم فقیه فدائی گفت لحظه تو وقت نمائی که سبب این باشد شکل از  
 سخنان که آنرا از حضرت مولانا استکشاف نظام خادم قبول کرده فدائی بوقایع امام آمد و

بصری بیاید قیام خوانند و در آن روز بلوغ تمام یافتیم نمایندگان مردم خود را از مولانا ابوسعید شاه کاتب کاتب  
نوده که گفت یکی از اشقات چنین روایت کرد که وزی بالموت رسیدم و بر کتابخانه این بیت مشایخ  
کرده نوشته دیدم بلیت

برداشت عمل شرح بنامید ایزدی مخدوم روزگار علی ذکره السلام  
و باجمله چون این فصل شنیع و حرکت قبیح از حسن صادر شد در ولایت رودبار و قزوستان رسم الحاد آشکارا  
گشت لفظ ملاحظه بر اسماء علییه طلاق یافت و حکام سابق نیز که عایت قواعد شریعت کما  
بینی بجای آوردند بدنام شدند آورده اند که حسن اگر چه خطبه که در هفتم رمضان خواندند آنها  
ان کرد که او پسر محمد بزرگ امید است اما در فصول بی اصول خویش که باطراف ولایات میفرستاد  
گای بی بکنایت و گاهی بصریح این معنی درج میکرد که اولاد نزار بن مستنصر است از جمله کتوبات او که  
مشهر با تقبول بود آنست که فوئی نوشته رئیس مظفر که از قبل می زاناب بود در قزوستان فرستاد  
ضمون آنست که حسن میگوید که امر و ز خلیفه خدای بر روی زمین شوم و خلیفه من در قزوستان رئیس  
مناظر است مردم آنجا باید که فرمان او بزنند و قول او را قول من بزنند و آن رئیس ملحد نهاد فرمود  
که در قلعه مهاباد باد منبری نهادند و او را بر منبر نشاندند و مکتوب حسن بر خلائق خواند و ملحدان اظهار طریقت  
مسوز کردند و در پانی شروت دینی نواخته شراب خوردند و رسم الحاد و زندقه و فساد آشکار کردند  
و در آن آن مملکت اعراق اسلام در حرکت آمده جلای وطن اختیار کردند و جمعی از عمالیه  
نیز در قزوستان علم کفر و طغیان برافراخته بودند گفته اند که در زمان دولت سیدنا شخصه از  
اشقات و عتیدان المستنصر بالله موسوم و ملقب بابو الحسن و مصعب بیب بود بعد از فوت ابوبکر  
بصر بالموت داده که در اولاد نزار را که بزرگ ایشان مستقر است بود همراه خویش آوردند ابو الحسن  
این سر را جز با حسن صتیح با هیچ کس در میان نهادند و سیدنا در کرامت احترام ابو الحسن با قصصی کفایت  
لوشیده بعد از شش ماه او را خصم انصراف داد و امام را در قریه که در پایان قلعه بود متوطر کردند  
نام مذکور آن قریه که خدا شده در زمان محمد بزرگ چشم او بطلعت سپری که عبارت از علی  
ذکره السلام باشد روشن گشت و کسب با اتفاق در روز از منگوه محمد بزرگ آمدند

ت چهل و شش سال در کامرانی بسرب و یکد از شترای اسماعیلیه در سال او گفت

ختم را کجا وجودی بسیار خوب است نام محمد بن علی ذکره السلام

در سنه بیست و ستائمه محمد بن حسن درگذشت و بقول بعضی مسموم گشت بعد از وفات او پسرش  
جلال الدین حسن بن محمد بن حسن بر سر حکومت بکن گشت در تهمید و تثنیه قواعد شریعت عزرا  
مانعی سخی و ایتام بجای آورده در سنه ثمان و ستائمه که بلا و اسلام از حرکت لشکر  
تار شور و آشوب بود جلال الدین حسن بعالم بقا خراسید بعد از وفات او پسرش علاء الدین در  
سالگی بجای پدر نشست او پیوسته بله و لعب و بازی و تماشا و گوشت خوردن و اشتغال و  
ظلم امیر ملک منوط و مر بوط برای و در بیت زمان گشت چون علاء الدین بر و شجره آن کارگر  
برویدگی شود زندقه و الحاد و رواج یافت قواعد پسندیده که پدرش جلال الدین حسن بنیاد نموده  
و در مردم خرد امیر ملک و ملت فحش گشت و در زمان علاء الدین محمد مختتم ناصر الدین که اخلاق  
اصری بنام اوست خواججه نصیر الدین محمد طوسی را بر بیگانه بقلعه الموت برد تا ایام نزول رکن  
الدین خورشاه و خواججه انجبا با نذ علاء الدین محمد بجایت مرید و معتقد شیخ جمال الدین کیلی بود و  
هر سال مبلغ پانصد دینار صرخ بطریق نذر پیش او فرستادی و شیخ آن وجه را با کول خویش  
مرف نموده مردم قزوین آنجناب را بطریق سز نش گفتند که او را ر ملک فارس امیر مردم مید  
و مال ملاحظه میخورد این سخن مسیح شریعت شیخ رسیده فرموده که ائمه دین خون و مال آنجماعت  
را که غصب گرفته باشند حلال میدانند چون ایشان آنچه باراده خود دهند علیت آن بطریق  
اولی لازم می آید علاء الدین بوجود شیخ بر مردم قزوین منت نهاده گفتی اگر آن حضرت  
در میان ایشان بودی خاک قزوین را بتوبره ایشان بقلعه الموت آوردی روزی در حالت  
سگر شخصی مکتوب شیخ را بعلاء الدین داد فرمود تا آن شخص را صد چوب زند و با وی عتاب  
کرده گفت ای شیخی باطل و در زمان سستی ر قعد شیخ را بمن میدی چندان صبر با نیست کرد که از  
حمام بیرون آمده پشیا رشوم و در سنه ثلاث و خمیسین ستائمه مقتول شد بعد از ارتحال او کون الدین  
خورشاه بجای پدر نشست چندی در و دیار کار فرزان و کامر و ابودمانا که در سنه خمس و ستائمه

خادم را بکشید و امام را بر زمین باخته بر سینه او شست و امام گفت ای فلان غرض تو چیست گفت آنکه از آن تاسیده تو به در راه پرید بچه سبب آنی جواب داد که تو مار را در سر زهر لعنت کردی امام زوی ز نار خواست فرمود دل تو بر کرم کن کرد بان به طعن و لعن تا که شایم در بنیاب سوگند بر زبان آورد فدای گفت که چون از پزگ من تاسیده شدی بمجم خویش مشغول شوی و گویند را تاویل کنی امام سوگند بی تاویل و بی کفاره یاد کرد فدای از سینه امام برخواست و گفت بقتل تو ما مور نبودم و الا تقصیر جایز نمیداشتم اکنون بدانکه محمد بن حسن ترا سلام رسانده و التماس نموده که قلعه تشریف حضور را از انانی دانی تا حاکم مطلق باشی که ما مخلصان در مقام اطاعت و انقیادیم و دیگر فرموده که ما از سخنان عوام هیچ باک نداریم که غیب ایشان نسبت با ما برستان چون است برگنبد و باید که شما زبان بسلامت و مذمت ما دراز نکنید که کلام شاد در لها کالتنقش فی حجره از تمام بیابا بد امام گفت رفتن من بقلعه بیست و نه می شود اما من بعد از من هیچ امری صادر نگردد که مخالف مزاج حاکم الموت باشد چون سخن با نیتقام رسید فدای مبلغ سی صد و شصت دینار در سرخ از میان کشاده گفت که این وجه و وظیفه یکساله شماست و هر سال ز دیوان اعلی مقرر شده که این مبلغ از رئیس ابو الفضل بگیرد و دو بر دیوانی در وثاق منست باید که چون بملازمت از انصرف نمایند که هر دو تو مع لانا جهت شما فرستاده فدای بعد از ادای این تکلیفات همان خط غایب شد و امام ز رو جلعت تصرف فرموده بحضرت سدا طین غور غیاث الدین و شما باندین رفت و از غور بجایان خوارزم شتافت مدتی در مصاحبت سلطان محمد خوارزم شاه بسر برده بر مدارج سروری و شمت رفتی نمود آورده اند که امام شترالدین بازی پیش انسلقات با فدای مذکور در انستای درس واقاده چون بسکه خدای رسیدی و فرودی خلایق الامده لعنهم الله و هم شد و خذله و چون صحبت امام با او در گرفته چون بسکه خلایق رسیدی فرمودی خلایق الامده لعنهم الله و برین لفظ کلیمه غیر فرودی روزی یکی از شاگردان امام گفت که چو نیست که مولانا قبل ازین زبان لعنت ملاحظه یکشاد و اکنون ترک فرمود امام جواب داد که اسماعیلیه یا نتوان لعنت کرد از ان است که بران قاطع دارند با جمله محمد بن حسن در توزه سه روزی برقی و فرقی امور سلطنت مشغول است

امام زوی

امام زوی

لعنت

و آنرا عشریه از امامیه در سینه دوسه و پنجاه و پنج و همدوی از فرق اسماعیلیه که قائل اند با است  
 محمد بن عبداللہ بن عبید اللہ کہ ملقب است نزد ایشان بممدی در سینه دوسه و نود و نهم  
 و این ممدی خود را از اولاد اسماعیل بن جعفر میگرفت و دعوی امامت مینمود و در سینه مذکور  
 در نوامی مغرب خروج کرد و بر افریقیه در سینه سده صدستولی گشت نسب خود را با بنظر  
 میرسانید هو محمد بن عبداللہ بن عبید اللہ بن قاسم بن احمد بن محمد بن اسماعیل بن  
 جعفر و علمائے نسب او را درین دعوی تکذیب نمودند و گفتند کہ اسماعیل بن جعفر قبل از پدر  
 وفات یافت سوای محمد اولاد نگذاشت و این محمد در بغداد اولاد مرد چنانچه سابق گشت و سایر  
 شیعیان نیز منکر نسب اویند و علمای نسب را در حقیقت کارا و احتمالات است نشانی مغرب گویند  
 کہ از اولاد عبداللہ بن سالم بصریت و پدر او در بصره نان بانی بود و کتابه عراق گویند کہ او  
 از نسل عبداللہ بن میمون قلع ابوازی است چنانچه سابق مذکور شد بر حال اعتقاد ممدوی  
 آن بود کہ محمد بن عبداللہ مذکور ممدی موجود است و از حدیث پیغمبر روایت کنند کہ علی  
 را این ثلاثه یطلع الشمس من مغربها و مراد از شمس ممدی و از مغرب ملک مغرب  
 و اصل حدیث هم از مغرب است و تاویل مذکور از مختصات ایشان اگر نیک تاویل کنیم اصل  
 عشریه اسماعیلیه انکار شراخ و بریم زدن نیست و حاکم کہ یکی از سلاطین و ائمہ ممدوی بود  
 در مصر حکم کرده بود کہ هر گاه نام او در مجلسی مذکور بشود مردم سجده نمایند و دعوی میکرد کہ حق تعالی  
 با من کلام میکند و مرا علم غیب ماسل است و اسماعیل شکر کا اورا در تواریخ باید دید و قدامی  
 ممدوی در باطن الحاد و زندقه داشتند و بطایر سباعه در زندقه کثرت طاعات و اجرای احکام  
 شریعت مینمودند کہ قلوب مردم را استمال نمایند و کثیر سوابق ایشان در کثرت طاعات و اجرای احکام  
 آوردند و اظهار زندقه و الحاد اول قرامطه اعدا شد نمودند و بر معتد عباسی خروج کردند  
 یعنی دیانت و بلایان را تصرف شدند در سوره حج یکجای مخطوبه را انبوه بسیار آمدند و از  
 مایه های سینه سده ستر کسب کسب بدین سان شدند و این واقعه در سینه سده و نوزده بود  
 در سینه سده ستر کسب کسب بدین سان شدند و این واقعه در سینه سده و نوزده بود

برست لشکر بلا که مقتول شد و تمامی آن سلسله منقرض شدند قال الفاضل المصنف  
 فامره چند در تسمیه و تذیل این باب واجب التحریرا نذک گوش راست و جبهه آن خواهر ضروری  
 باید داشت فامره اول کسیکه شیعه لقبش جماعه از مهاجرین و انصار و تابعین است  
 بهمان اندک مشایعت و متابعت حضرت نمودند و وقتیکه جناب ایشان خلیفه شدند و بلاد  
 صحبت ایشان اختیار کردند و با مهاجرین ایشان جنگ نمودند و مطیع اوامر و نواهی ایشان  
 ماندند و اینها را شیعه مخلصین گویند و ابتدای این لقب در سنی و سنیست بود از هجرت با  
 بعد از دو سال شیعه تفضیلیه ظاهر شدند و از جمله آنها ابوالاسود دؤلی است واضح نخواهد بود  
 امیر المومنین بود و با امر و تعلیم او اشتغال بتالیف قواعد نمود و از جمله ابوسعید کجی بن عمر  
 عدوانی است و او تابعی بود و با عبداللہ بن سید عدوی ملاقات داشت و عالم بود و نفقات و  
 تفسیر و نحو و لغات عرب و یکی از قرآء بصیر است و در خوشاگرد ابوالاسود مذکور است قاضی شریک  
 احمد بن خلکان در روایات اناعیان گفته کان یحیی بن یحیی شیعیان من الشیعه کذا و القائل  
 بتفضیل اهل البیت من غیر تنقیص لذلذی فضل من غیره و از جمله آنها سالم بن ابی  
 است که راوی حدیث است از امام محمد باقر و امام جعفر صادق علیهما السلام و از جمله آنها  
 عبدالرزاق است صاحب معنی که حدیث مشهور است و از اهل سنت و جماعت و از جمله آنها  
 ابویوسف یعقوب بن اسحاق است معروف باین یکیت صاحب کتاب اصلاح المصلحین  
 بعد از آن ظاهر شد شیعه تسمیه که اما ظم صحابه و اجماع المومنین را سب و سبک و زدن آنها  
 مفرق شدند بفرق کثیره چنانچه گذشت و این ترتیب بنا بر ظهور در سب است و الا حدیث اینها همه در  
 حدیث امیر المومنین بود با نحوای عبداللہ بن سبا و کیسانیه در سنی شصت و چهار ظاهر شدند و  
 در سنی شصت و شش و شصت و هشتاد و نه در سنی سصد و نه در سنی سصد و دو و از زود و جمل  
 و شیطانیه در سنی سصد و سی و نه و زراریه و مفضله و بدائییه و نادر سنی و عاریه در سنی  
 سصد و چهل و پنج و اسماطیه در سنی سصد و پنجاه و پنج و مبارکیه از آنها در سنی سصد و پنجاه  
 و نه و واقفیه از امامیه در سنی سصد و هشتاد و سه و سنی در سنی سصد و نود و پنج

صحابه و دیگره شکره جمهورا بتابع خلیفه کمر سخی بمیان جان بستند جناب امیر المؤمنین  
علی بن ابیطالب علیه الصلوٰة والسلام بنا بر وقور کمالات ظاہری و باطنی و فضائل  
صوری و معنوی و وقوع نفس در باب خلافت خود خود را استحق خلافت و شائسته  
وامت دانسته در بیعت خلیفه ابا و امتناع فرمودند بنی ہاشم و جمعی از صحابه و درین باب  
مشایعت و متابعت آنحضرت نموده آنجناب را امام بلا فصل بعد حضرت رسالتناپ علیه وآله  
الصلوٰة والسلام میدانستند ازین هنگام اطلاق شیعه بر سائبان حضرت و لایجاب شیوع یافت  
و حقیقت واضح این قضیه حضرت سرور کائنات اند علیہ السلام و الصلوٰة والسلام و احادیثی که از  
آنجناب در فضائل شیعیان حضرت علی بن ابیطالب بطریق اہلسنت و جماعت مروریست  
و در کتب این فرقه مذکور در مباحث سابقین ذکر یافت فاضل صاحب تبیین بعضی از علما اہل  
سنت و جماعت دیگر که در دو این احادیث منافی غرض ایشانست در صد و تاویل آن روایات در آمدہ  
نہت متابعت و مشایعت آنحضرت علیہ السلام بر خود نسبت تقسیم شیعیان باقسام ثلثہ نموده خود را در  
مداد شیعه مندرج ساختند اطلاق این اسم کہ در حقیقت از قبیل تسمیہ زہری بجا فورست بر خود کردند  
و این یصلح العطا کہ ما افندہ الذہی و وہم انکہ قول او بعد از رسالت تفضیلی ظاہر شد  
حوال نظر است و دعوی ظهور این فرقه درین مجلس اختراع و اختراعست بنی دلیل نقلی کہ نشان  
اعمال و باشد ممنوع است معذک شیعه تفضیلیہ معنی محصلہ ندارد زیرا کہ توصیف مذکور تمام نفس  
و مشایعت است چه معنی تفضیلیہ نیست انکس اعتقاد و حقیقت خلافت خلفای ثلاثہ دانسته  
یا وصف آن حضرت امیر المؤمنین علیہ السلام را افضل از دیگران دانسته باشند این اعتقاد  
سنانی تشیع است زیرا کہ تفسیر اصطلاح اہل اسلام کسی را میگویند کہ بعد از حضرت رسول خدا  
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم حضرت امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیہ السلام را امام بلا فصل  
مستحق شریف در شرح مباحث میفرماید الفرقہ الثانیہ من الفرق کلامیہ الشیعہ  
ای الذین تکیفوا علیا رضی اللہ عنہ و قالوا انہ الامام بعد رسول اللہ بالحق انما  
مدار انہ انما اعلمنا ان الامام بعد رسول اللہ و عن اولادہ فان خرجت الاما